

Läsa boken, leka språket och göra boken levande

Anne-Marie Körling

Lärare, handledare och författare

NYTTAN?

Anne-Marie – du sa att vi skulle läsa högt för våra barn – och du lärde oss att våra barn har egna tankar, egen humor, skrattar där vi inte skrattar, tycker något är gulligt som inte vi trodde skulle betyda något. När man högläser upptäcker man att barnet är sitt eget, eget inre liv, egna tankar och ... är sin egen. Tack för att du sa att vi skulle högläsa. Du glömde säga att man älskar dem så ofantligt mycket när de allvarligt berättar om hur de ser på saker och ting. Ville bara säga det!

Pappa till pojke.

ASTRID LINDGREN
DET GRÄNSLÖSASTE ÄVENTYRET, 2007

... att de där böckerna är det bästa kontaktmedlet som finns.

Förtroligheten spirar mellan er, när ni skrattar eller gråter tillsammans över en bok. Och många små funderingar som ditt barn bär inom sej, kommer fram medan ni pratar om vad ni har läst.

SKYNDA PÅ OCH LÄS

När hinner man läsa?

Jag hinner inte läsa med mina barn.

Jag vill att mitt barn lär sig läsa fort så han kan läsa själv på kvällarna

FÖRSKOLAN MÖJLIGGJORDE

Mitt barn älskar verkligen att läsa och det har påverkat mig. Redan som mycket liten kom han med böcker som vi läste för honom. Det här gör att jag tycker att det är roligt att läsa och har upptäckt att jag också lär mig om skriftspråket. Det är viktigt. Jag läser ju inte så mycket, inte skriver jag heller och därför betyder läsningen att jag underhåller skriftspråket för egen del, jag ser hur ord stavas och meningar byggs upp.

UR KÖRLING: OVAN TRÄDTOPPARNA, 2017

En annan sak är att jag lär känna världen som mitt barn upplever den, jag kan förstå hur han tänker och hur han uppfattar saker och ting. Han ställer så roliga frågor som också får mig att tänka efter och börja fundera. Han säger också att han vill gå till biblioteket och när han fick sitt lånekort blev det mycket betydelsefullt för honom. Han lär sig att låna och att lämna tillbaka böcker. Det senare tror jag är minst lika viktigt; vi lämnar tillbaka dem.

FRÅGA FÖR ATT LÄRA

Vad tycker du
att jag ska läsa?

ORDFÖRRÅDET

- Centrifugal
- 8 G
- Extrema
- Påfrestande

ASTRID LINDGREN:

DET GRÄNSLÖSASTE ÄVENTYRET, 2007, S. 70

”Ditt barns lycka eller olycka kan du inte göra så värst mycket åt. Men en sak kan du göra. Du kan visa honom var det finns tröst att få, när han är ledsen, och glädje och skönhet, när han tycker livet är grått, du kan ge honom vänner som aldrig sviker ... ja, du kan visa honom vägen till boken!”

BARN SOM
LÄSER ÄR INTE
ENSAMMA.

BARN SOM
HAR ETT RIKT
ORDFÖRRÅD
ÄR INTE SMÅ
PROFESSORER
ELLER
LILLGAMLA

DET MAN (TROR) SIG VETA:

- Skillnaderna mellan förskolor är stor
- Lästid alltifrån några minuter till 40 minuter
- Lite tid för läsning
- Omedvetenhet om varför man ska läsa för och med barn
- Läsvidan – att somna till boken - i huvudsakligen disciplinerande funktion
- Lite samtal med barnen
- Ingen återkoppling, uppföljning
- Bokbestånden olika på förskolorna

DET MAN (TROR) SIG VETA:

- Skillnaderna mellan förskolor är stor
- Lästid alltifrån några minuter till 40 minuter
- Lite tid för läsning
- Omedvetenhet om varför man ska läsa för och med barn
- Läsvidan – att somna till boken - i huvudsakligen

diciplinerande funktion

- Lite samtal med barnen
- Ingen återkoppling, uppföljning
- Bokbestånden olika på förskolorna

TÄNKA LÅNGSIKTIGT – VERKA HÄR OCH NU

Högläsning för
gemenskap och relation!
Och ordförrådet för allt
det vi vill säga, skriva,
tänka, fråga och berätta.

- Mamma

- Bil

- tårar

Max bil

Titta Max

Titta Max bil

Kommer Lisa

Lisa vill köra bilen

Lisa får inte köra bilen

Lisa smäller Max.

Aj.

Max smäller Lisa

AJ AJ. Ont på Lisa

Ont på Max

Kommer tårar

Mamma hämtar annan bil

Max glad. Lisa glad

TUT säger Lisas bil.

TUT TUT säger Max bil

ATT VÄLJA FÖRHÅLLNINGSSÄTT. EN AKTIVITET

- Nyfiken
- Närvarande
- Lyhörd

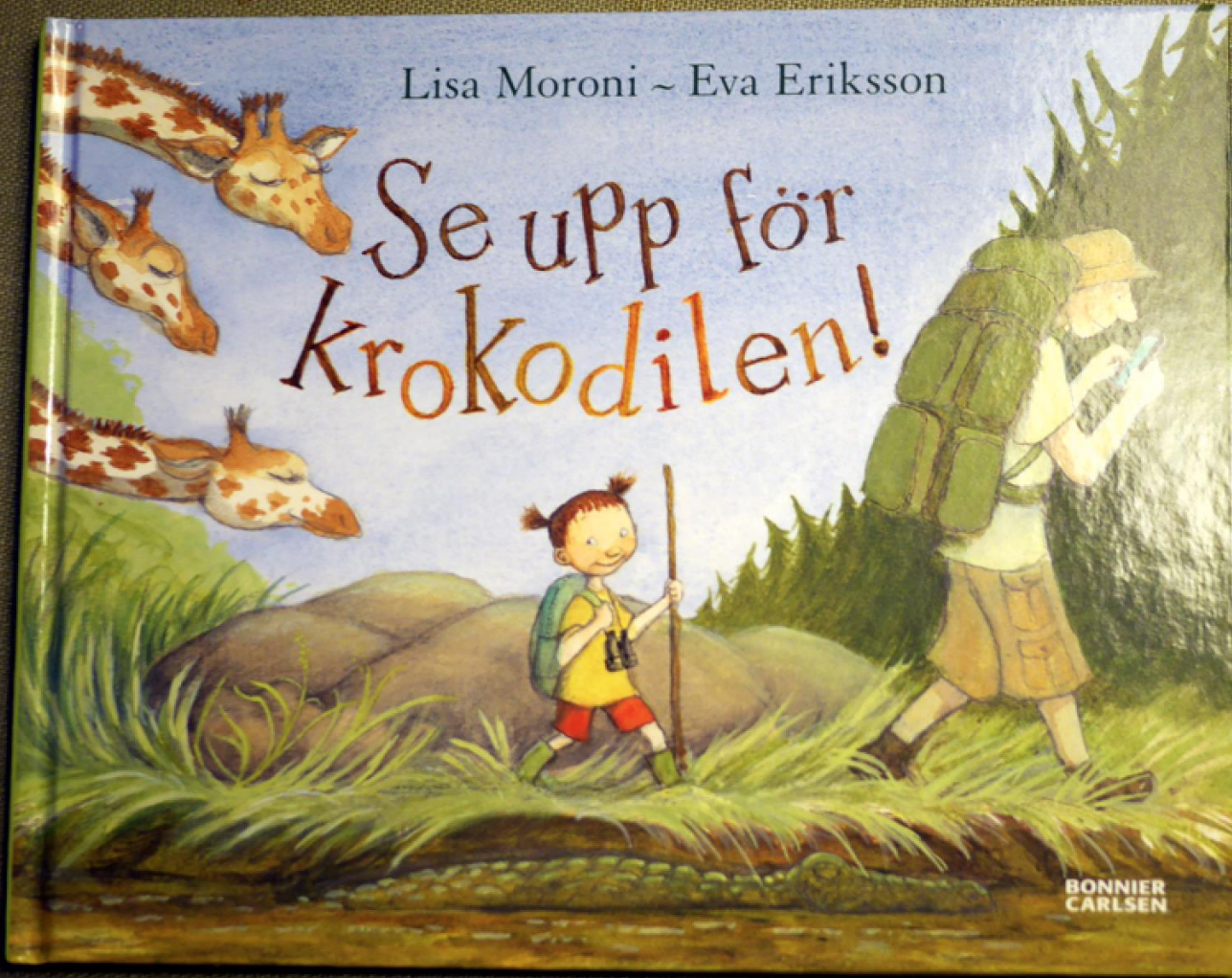
SÅRADE LÄSARE

- Att inte fungera under lässtunderna
- Att inte få delta i sammanhanget där boken
- Strängheten som kommer med förväntningarna på lyssnarna
- Svårt och lätt som kommer med skolan
- Fokus på läsarens förmåga och kompetens snarare än bokens innehåll och därmed den gemenskap den kan ge
- Nyttan med att läsa

- Anknytning
via boken

Lisa Moroni ~ Eva Eriksson

Se upp för Krokodilen!

“Det är första dagen på pappas semester och äntligen ska de göra något kul. De ska åka ut i skogen och tälta bland alla de vilda djuren. Verkligen på tiden, tycker Tora. Pappa gör alltid så tråkiga saker: jobbar, dricker kaffe, sitter vid datorn och pratar i mobilen ...”

KORV STROGANOFF

Korvstroganoff

ISON GLASGOW: NÄR JAG INTE HADE NÅT, 2015

Jag var extra fascinerad över att barnen hade olika namn på maten. Det var så kaxigt att varje grej de åt hette något, och de pratade ofta om sina favoriträtter. Korv stroganoff. Jag hade aldrig hört något liknande.

s. 147

Det vimlar av
ord i böcker.

PALLE ÄR ENSAM I HELA VÄRLDEN

Texten i boken:

Det är tidigt på morgonen. Palle kryper ur sin lilla säng. Nu tänker han inte sova mer. Det är visst mycket tidigt, för det är så tyst. Men solen skiner in genom fönstret, och Palle är inte ett dugg sömnig.

Palle smyger sig ut i hallen och bort till sängkammardörren. Han öppnar dörren och tittar in. Så går han fram till mammas säng. Mamma ligger inte i sängen. Då går Palle och tittar i pappas säng, men pappa ligger inte heller i sängen. Var är mamma och pappa?

PALLE ÄR ENSAM I HELA VÄRLDEN

Texten i boken:

Det är tidigt på morgonen. Palle kryper ur sin lilla säng. Nu tänker han inte sova mer. Det är visst mycket tidigt, för det är så tyst. Men solen skiner in genom fönstret, och Palle är inte ett dugg sömnig.

Palle smyger sig ut i hallen och bort till sängkammardörren. Han öppnar dörren och tittar in. Så går han fram till mammas säng. Mamma ligger inte i sängen. Då går Palle och tittar i pappas säng, men pappa ligger inte heller i sängen. Var är mamma och pappa?

Tre år och fyra månader:

- Palle tänker inte sova mer. Solen skiner i fönstret. Solen skiner bakom ett fönster. Nu ska han gå ut. Nu ska han klä på sig. Nu ska han gå ut och leka. Han går ut i hallen. Var har alla människor tagit i vägen. Mamma ligger inte i sängen. Pappa ligger inte heller i sängen. Nu ska han gå ut och leta efter dom.

Här är Alfons Åberg, 5 år.

Här är Alfons Åberg, 5 år.

SEN sköter dom smådjurens
linbana och leker länge, länge
med Alfons fina bind-bygge!

ORD SOM ALFONS DELAR MED SIG

- knyta
- trassel
- Knutar
- skosnören
- Rosett
- Rullen
- binda
- garnnystan
- snöre

Här är Alfons Åberg, 6 år.

Och aldrig mer kan pappa önska sig "snälla barn". För det har han ju redan.

ORD VI FÅR AV ALFONS

- Bekymmer
- Häromdagen
- Födelsedag
- Dyrbarheter
- Tårta
- Kaffebricka
- Godispåse
- Hemligheter
- kartongerna

TRYGGGA MÖNSTER

- Här är Alfons Åberg, fem år.
- Här är Alfons Åberg, sex år.
- Här är Alfons Åberg, ...
- MÖNSTER KAN UPPTÄCKAS. Hur tror vi nu att nästa Alfons Åberg bok kommer att börja?

...OCH ALLT VI FÅR PÅ KÖPET

- Grammatiken
- Ordföljden
- Orden
- Ljuden
- Språkets sång
- Skillnaden mellan talspråk och skriftspråk
- Känslorna
- Fantasin
- Förebilderna
- Motbilderna
- Gemenskapen
- Flerstämmigheten
- Att vara tillsammans här och nu**

NÄSTAN FEM OCH ETT HALVT ÅR

Hålet tycker jag du ska läsa. Då får du tänka mycket. För hålet är olika på olika sidor. Här är det en näsborre. Här en trafikskylt och på nästa sida ... gissa? Jag kan visa dig. På nästa sida är det en ...

ANNE-MARIE KÖRLING BÖCKER

- Textsamtal och bildpromenader, 2017
- Väck läshungern, 2018
- Ovan trädtopparna, 2016